

נינוצ'קה

שנינה קציר היא עוכרת על התערוכה הזו והנה סופי-סוף, לקראת סוף החודש, תוצג בבית תרבות העמים והנוער שבמושבה הגרמנית בירושלים תערוכתה של נינה קציר, אנגלית עם חיוך.

נינה קציר, שבמשך ארבע שנים היתה הגברת הראשונה של מדינת ישראל, כאשר בעלה הפרופסור אפריים קציר כיהן במשרת נשיא-המדינה, היא אשה קטנה, המדברת בקול שקט.

כבית הקצירים שבמכון וייצמן, בחבובות, קשה למצוא פינה שאין בה אחד מרגמי התערוכה. נינה קציר היא אשה מיוחדת במינה וצריך הרבה סבלנות ואהבה, כדי לעקוב אחר מעשיה ואחר דבריה, להבינם ולקבלם כפי שהם.

סביב שמה של נינה קציר נקשרו סיפורים אודות דמותה המיוחדת, הבהמית משהו, שיש בה מן הילדותיות והחושניות.

הטרגדיה שפקדה את משפחת קציר, כאשר הבת נורית נמצאה ללא רוחחיים, אחרי שהורעלה מגזים שדלפו מתנור שכנראה לא כובה כהלכה, רודפת את נינה קציר עד היום. שנים רבות חלפו מאז מותה הטרגי של נורית קציר, שחקנית מבטיחה ויפה, ועד היום היא הולכת עם אמה לכל מקום.

בגן המלבלב של משפחת קציר השושנים פורחות בשלל צבעים. נינה מעיפה בהן מבט, עיניה נמלאות דוק של רמעות והיא אומרת כאילו לעצמה: "אסור לי להסתכל על השושנים, מפני שנורלה לא יכולה לראות כמה הן יפות בפרחתן".

פרס נובל או נשיאות

היא חוזרת ומכירה, כאילו לעצמה, את נורית, ומכנרתה לה שאולי הגזימה, היא קוראת לעצמה לסרה, לוחשת: "נו, די, מספיק, צריך להתנהג יפה". בשלב מאוחר יותר היא מסבירה: "אומרים שאפשר להתגבר, אומרים שלומרים להיות בלי, שלומי רים לחיות עם האסון, זה לא נכון. זה פשוט לא נכון".

הפרופסור אפריים קציר הוא אדם טרוו, משתתה דקות אחרות כחדר העבודה של רעייתו. מדברים קצת על פוליטיקה, על סיכוייו של פרס לזכות בבחירות. קציר שאינו מעורב בפוליטיקה, באמין בשימרון פרס. גברת קציר מדברת על חוסר הכאריזמה של פרס בעיני האיש ברחוב, אך בעלה אומר: "הוא איש מוכשר מאוד, הוא יהיה ראש-ממשלה טוב".

יצחק נבון ביקר לא מומן בביתם של הקצירים ונינה אומרת: "היו לו סיכויים להיות ראש-ממשלה, העם אוהב אותו".

פרופסור קציר ממחר למישרון, מספר שכבר שמע דבר אחד או שניים על תערוכתה של אשתו וקורץ בעינו. מייד אחרי פתיחת התערוכה עתיד הוזג קציר לנסוע למוסקבה ולייצג שם את ישראל בכינוס בינלאומי חשוב של מדענים. "העובדה שהזמינו את אפריים, למרות שהיא נשיא מדינת ישראל, חשובה כשלעצמה", אומרת נינה.

מביטים ברגמי התערוכה, בוכות שיצרה נינה בעצמה, מלוות בפיתגמים מלאי הומור כאנגלית, המסבירים את הבוכות. קריקטורות חגיגיות יפות, עבודות עתירות רמיון, שמטרתן להסביר את השפה האנגלית שבה שולטת הגברת קציר.

עולים לחפש עט בחדר-עבודתו של הפרופסור קציר, בקומה השנייה. בחדר העמוס בספרים, שבו מכתבת-ענק לא נמצא אף עט תקין. נינה מוכנה לנרוב את העט-הנובע. בעלי העט-הנובעים

ממול שכנה

לא שומע רדיו לא קורא עיתון / רק מביט שעות שלמות עלייד בחלון / לא מותח טלוויזיה לא חולך לישון / רק מוחט ומחכה עד שתיים בחלון //

אני מכיר היטב חדרך מעבר לזילון / את שמלותיך, חזיה, מגורה וגם דובון / את השולחן, את התמונה דמויית העפיון / את הספה את הכורסה מיטת האמירון //

בלילה במיטה שלי ומיטתך ממול / אני חולם, אני חוזר, אני מלא בילבול / ועם קריאת התרגול המתעלס בלול / אני לא נח ולא נרדם. לקנאתי אין גבול //

בבוקר קם כולי נפעם / ורק רוצה לישון / במיטתך אמירונך / איתך ועם דובון //

תיבת מכתבין ירוקה / היא ריקה / הכנסתי אליה שוקולד חמישה / את קמה בבוקר בין חמש לבין שבע / נורתך נפלאה וקוראים לך בת-שבע //

כשרוקדים – בחדרך שפע אור ואת שרה / ומפרט בידך ענוגה וניטרה / צלילי נאוטהנמרה / לרחוב נשפכים / ואני פה בודד נעזב ולא נים //

רחוקה מטושטשת דמותך לי נשקפת / ובערב סחבתי מאבא משקפת / זכעת ילדתי הרחוקה את קרובה / את איתי את אצלי את שלי בשבילי //

אני מטומטם אני מטומטם / מכחול מבטך ומיפוי רגלך / את קדובה, רחוקה מקסימה כמו חלום / תני סימן תני סימן ותסיטי וזלון / תני סימן תני חיוך או אקפוץ מחלון //

יודעים שאדם הוא רכושן לגבי העט-הנובע שלו. אם זה אופייני לנינה קציר, כשם שאופייני לה להגיה על קצהו של פסל אפריימי קסדה של אופנוע הונדה ולתלות לצווארו שרשרת יקרת-ערך, שלדבריה רק הפסל יכול לשאת אותה מכיוון שהיא כבדה מאוד, ואף צוואר-אשה לא חויק מעמר כשהשרשרת תלויה עליו.

נינה קציר מספרת כי נוטים לשכוח את הווג הנשיאות-לשעבר. רק אם מגיע מרדע חשוב במיוחד, שמישהו חושב שהוא מעניין את אפריים, קוראים לנו, היא אומרת במין עצב שבהשלמה. לימייזכרון, ימיהעצמי אות ואידועים ממלכתיים אחרים איה מזמינים אותם. נינה קציר מודה שהיתה רוצה שיזמינו. בבית מפורזות מזכרות מתקופת כהונתו של אפריים כנשיא.

את יודעת שאפריים היה צריך לקבל פרס נובל? היא שואלת וממשיכה, "היינו בקליפורניה ואז הגיע הטלפון מהגברת גולדה מאיר ואחר-כך עוד טלפון ועוד טלפון ואפריים התלבט והגברת מאיר אמרה לו – מה יותר חשוב בעיניך, להיות בעל פרס נובל או נשיא מדינת ישראל. אפריים לא ידע